

звертання: 23.03.2018 р.

2. Абрютіна М. С. Фінансовий аналіз / М.С. Абрютіна. – М.: 2000. – 654 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 688 с.
4. Баканов М. І., Шеремет А. Д. Теорія економічного аналізу / М. І. Баканов, А. Д. Шеремет. – М.: 1995. – 705 с.
5. Болотіна Н. Б. Трудове право України : підручник / Н. Б. Болотіна. – К. : Знання, 2008. – 860 с.

ІГНАТИШИН МАРІЯ ВАСИЛІВНА,
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
Мукачівського державного університету,
РЕВУЦЬКА С.С.,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
ЛАДЖУН ОЛЕКСАНДРА ОЛЕКСАНДРІВНА, магістр
Мукачівського державного університету,

УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ ПОЛІТИКУ ПІДПРИЄМСТВА

Функціонування підприємства являє собою складний динамічний процес, опосередкований циклічним рухом грошових коштів. Ефективність роботи підприємства повністю залежить від організації і системи управління грошовими потоками[1].

Від якості управління грошовими потоками залежить не тільки стійкість і ефективність роботи підприємства, але і здатність до майбутнього розвитку, досягнення фінансового успіху в довгостроковій перспективі. Запорукою ефективного управління грошовими потоками є правильно побудований аналіз грошових надходжень і видатків. Аналіз грошових потоків є одним з ключових моментів аналізу фінансового стану підприємства, оскільки завдяки йому вдається з'ясувати, чи спроможне підприємство організувати управління грошовими потоками так, щоб в будь-який момент у розпорядженні підприємства була достатня кількість грошових коштів.

Поняття «грошовий потік підприємства» є агрегованим, до складу якого входять різноманітні види потоків, які обслуговують господарську діяльність[2].

Основними підходами, до визначення поняття «грошовий потік» є

- 1) грошовий потік – це потік грошових коштів;
- 2) грошовий потік – різниця між притоком і відтоком грошових коштів;
- 3) грошовий потік – співмірні і розподілені в часі надходження і видатки.

На наш погляд, третій підхід найбільш повно розкриває значення грошового потоку, тому його можна визначити, як суму розподілених у часі надходжень та видатків грошових коштів отриманих внаслідок реалізації будь-якого проекту чи функціонування певного виду активів. Управління грошовими потоками на підприємстві базується на наступних принципах, які наведено на рис. 1

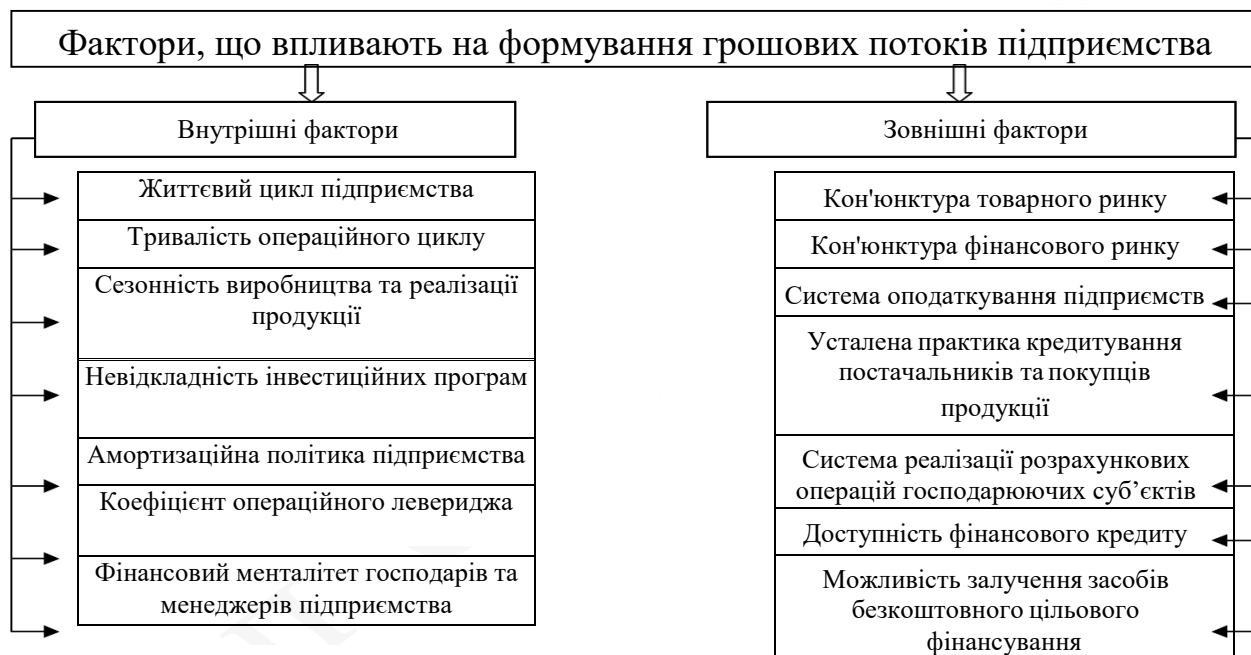
Принципи управління грошовими потоками та їх зміст

Рис. 1. Принципи та управління грошовими потоками на підприємстві

Найважливішою передумовою здійснення оптимізації грошових потоків є вивчення факторів, що впливають на їхні обсяги і характер формування в часі. Система основних факторів, що впливають на формування грошових потоків підприємства, приведена на рисунку 2.

Для ухвалення ефективних фінансово-господарських рішень щодо управління рухом грошових коштів важливим є використання дієвого організаційно-економічного механізму, який характеризується як система взаємопов'язаних між собою елементів, яка визначає і забезпечує реалізацію комплексу заходів на кожному із етапів управління грошовими потоками. У складі механізму управління грошовими потоками виокремлено методи, важелі, організаційно-правове, інформаційне та програмно-технічне забезпечення.

Рис. 2. Фактори, що впливають на формування грошових потоків підприємства

В сучасних умовах господарювання, при обмеженості фінансових ресурсів та безмежності їх потреб, особливою актуальністю, відзначаються питання щодо забезпечення життєдіяльності підприємств. Процес здійснення грошових надходжень (формування вхідних грошових потоків) та виплат (формування вихідних грошових потоків) є передумовою безперервного та стабільного функціонування підприємства, а тому їх слід розглядати як важливий ресурс та результат діяльності підприємства.

Необхідність в організації аналізу грошових потоків на підприємствах обумовлена існуванням практичних потреб фінансового управління, що стоять на рівні проблеми виживання окремих підприємств, галузей і виходу із кризового стану економічної системи в цілому.

Процес забезпечення виробництва та реалізації продукції певною мірою залежить від здійснення грошових розрахунків підприємства.

Рух грошових коштів підприємства відображається у формі фінансової звітності №3 «Звіт про рух грошових коштів». Як зазначає НП(с)БО №1, основною метою складання звіту є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період. За допомогою Звіту про рух грошових коштів можна встановити:

- здатність підприємства створювати грошові резерви;
- залежність підприємства від зовнішнього позикового капіталу;
- реальний стан платоспроможності підприємства;
- рівень фінансування операційної та інвестиційної діяльності власними джерелами [5].

Поняття «грошовий потік» - це динамічний показник, що характеризує постійний рух грошових ресурсів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства, пов'язаний з надходженням (вхідні грошові потоки) чи витрачанням (вихідні грошові потоки) грошових ресурсів підприємства, може мати готівкову й безготівкову форму вираження в національній чи іноземній валюті та пов'язаний з певним моментом часу, однак може бути приведеним до іншого тощо [3].

В результаті ж збалансування вхідних та вихідних грошових потоків утворюється чистий грошовий потік, що характеризує приріст чи зменшення грошових ресурсів і є результативним чинником діяльності підприємства.

Результати розрахунку суми чистого грошового потоку (ЧГП) по операційній, інвестиційній і фінансовій діяльності дозволяють визначити загальний його розмір по підприємству. Цей показник розраховується за формулою:

$$ЧГП_n = ЧГП_o + ЧГП_i + ЧГП_f, \quad (1)$$

де $ЧГП_n$ – загальна сума чистого грошового потоку підприємства за період, що розглядається, тис. грн.;

$ЧГП_o$ – сума чистого грошового потоку підприємства по операційній

діяльності, тис. грн.;

$ЧГПi$ – сума чистого грошового потоку підприємства по інвестиційній діяльності, тис. грн.;

$ЧГПф$ – сума чистого грошового потоку підприємства по фінансовій діяльності, тис. грн.

У наукових розробках вітчизняних і зарубіжних учених напрацьований потужний методичний базис діагностики й аналізу грошових потоків. Систематизація наукових результатів дала змогу з усієї сукупності показників запропонувати ключові, які найбільш відповідають специфіці формування, руху, трансформації і використання грошових потоків підприємств сфери виробництва (табл. 1).

Таблиця 1.

Основні показники, які використовуються під час аналізу грошових потоків[4]

Показник	Алгоритм розрахунку та умовні позначення
Достатність чистого грошового потоку	
Коефіцієнт достатності чистого грошового потоку (Кдост)	$К_{дост} = ЧГП / (ПК + З + Д)$, де ЧГП – сума чистого гр. потоку підп-ва за період, що аналізується, тис. грн; ПК – сума погашення довго-, короткострокових кредитів, тис. грн; З – приріст виробничих запасів, тис. грн; Д – сума виплачених дивідендів, тис. грн
Рівномірність та синхронність формування грошового потоку	
Коефіцієнт ліквідності (Клікв) грошового потоку	$К_{лікв} = ПГП / НГП$, де ПГП – сума валового вхідного гр. потоку, тис. грн.; НГП – сума валового вихідного гр. потоку, тис. грн.
Ефективність грошових потоків	
Коефіцієнт ефективності (Кефект)	$К_{ефект} = ЧГП / НГП$
Коефіцієнт реінвестування чистого грошового потоку (Креінв)	$К_{реінв} = (ЧГП - Д) / (PI + FI)$, де PI – сума приросту реальних інвестицій під-ва за аналізований період, тис. грн; FI – сума приросту довгострокових фінансових інвестицій під-ва, тис. грн.
Коефіцієнт обслуговування боргу (Кобсл)	$К_{обсл} = ПК / ЧГП_{опер}$, де $ЧГП_{опер}$ – чистий грошовий потік від операційної діяльності
Тривалість фінансового циклу (ФЦ)	$ФЦ = Пз + Пдз - Пкз$, де Пз – період обороту запасів, днів; Пдз (кз) – період обороту дебітор(кредит) заборгованості.

Таким чином, управління грошовими потоками в цілому є важливим елементом фінансової політики підприємства, воно охоплює всю систему

управління суб'єкта господарювання. Важливість та значення управління рухом грошових коштів на підприємстві важко переоцінити, адже від його якості й ефективності залежить не тільки його стійкість у конкретний період часу, а й можливість подальшого розвитку, досягнення фінансового успіху на довгострокову перспективу.

Список використаної літератури:

1. Деменіна О. Управління грошовими потоками в межах концепції фінансової рівноваги підприємства / О. Деменіна // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 7. – С. 14–18.

2. Біндасова Ю.О. Теоретичні аспекти формування системи управління грошовими потоками підприємства / Ю.О. Біндасова // На учно-технічний збірник. – 2014. – № 77. – С. 388–394.

3. Кучер В.В. Система показників, що характеризують рух грошових коштів/ В.В.Кучер , А.А.Сахно// Молодий вчений.-2014.-№6(9).- С.154-156.

4. Спільник І. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності/ І. Спільник, О. Загородна // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : міжнар. зб. наук. пр. - 2017. - Вип. 1-2. - С. 67-85.

5. Ігнатишин М.В. Управління грошовими потоками в системі розрахункових платежів на основі коефіцієнтного аналізу / М.В.Ігнатишин, Л.Ю.Бордюх // Науковий вісник Мукачівського державного університету сірїя Економіка – 2017.- 1(9)- 2018.- С.163-171.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>